

Criteria selectie educatiemateriaal (zwerf)afval

Standaard Quickscan (versie november 2018)

Inleiding

Voor het project Afval op School heeft SME een lijst met Topproducten van educatieve materialen samengesteld met behulp van een quickscan. Daarmee kan je in korte tijd beoordelen waarop het lesmateriaal goed scoort en waarop iets minder. Je kan snel besluiten of je het materiaal wil gebruiken voor jouw scholen. De Quickscan en hoe je hem gebruikt, staat in dit document beschreven. Omdat wij denken dat je deze quickscan ook voor educatief materiaal over andere thema's kunt gebruiken, spreken we van de 'standaard quickscan'.

Voor reacties en aanvullende ideeën houden we ons aanbevolen. Stuur een e-mail naar: info@sme.nl

Deze Standaard QuickScan is gebaseerd op:

- 'Quickscan van NME lesmateriaal thema voedsel' (Gemeenten voor Duurzame ontwikkeling, sept 2018), ontwikkeld door Kees van Wegen en Geo Burghgraaff.
- De criteria die zijn genoemd in 'Plastic soep op de stoep' (Remmerswaal, Wageningen University & Research 2016).
- 'Afvaeducatie hoger op de agenda in het onderwijs' (Kantar, december 2017).
- Overleg met Kees van Wegen, Geo Burghgraaff, Anne Remmerswaal, Sjoerd Kaarsemaker en Hak van Nispen.

Gebruik van de standaard quickscan

Vul onderstaande tabel in voor het lespakket dat je gaat beoordelen en geef een samenvattende conclusie. Ga daarna door met Stap 1 'Kritische criteria'.

Titel	
Soort product	
Uitgever	
Doelgroep	
Verkrijgbaarheid (website)	
Beoordeeld door	
Datum beoordeling	
Samenvattende conclusie	

Het project Afval op School is mede tot stand gekomen door een financiële bijdrage vanuit het EFMZV fonds en de Kaderrichtlijn Mariene strategie (KRM)

STAP 1 KRITISCHE CRITERIA

Met de kritische criteria stel je vast of het lesmateriaal in aanmerking komt voor verdere beoordeling. Als het lesmateriaal bij de eerste check niet alle kritische criteria bevat, valt het af.

Scoort het lesmateriaal positief, ga dan verder met analyseren aan de hand van Stap 2 Basiscriteria.

	Klopt	Klopt niet Het product is niet geschikt voor dit onderwerp.
1. Thema - Het gaat over afval en het past bij de thema's afvalscheiding, afvalpreventie of zwerfafval,		
2. Kerndoel - Het ondersteunt het kerndoel 39 Milieu van SLO.		
3. Objectiviteit - Het bevat geen eenzijdige productpromotie (reclame).		
4. Eigen keuze - Het laat ruimte voor eigen keuze.		
5. Taalgebruik - Het sluit aan bij het taalgebruik van de gebruiker (leerkracht of pedagogisch medewerk(st)er).		
OORDEEL	ALLEEN POSITIEVE SCORES? Ga door met de basiscriteria.	1 OF MEER IN DEZE KOLOM? Het lesmateriaal valt af.

STAP 2 BASISCRITERIA

Met de basiscriteria kan je vaststellen of het zinvol is om het lesmateriaal beter te bekijken. Elk onderwerp kan minimaal 0 punten en maximaal 3 punten scoren. Als je 0 punten geeft is het fijn als je een toelichting geeft. De lijst met onderwerpen is gesorteerd in volgorde van belangrijkheid (naar ons idee).

Als het lesmateriaal minder dan 15 punten scoort, valt het lesmateriaal af. Als het meer dan 15 punten scoort is het voldoende en wordt het verder geanalyseerd aan de hand van de kwaliteitscriteria. Wel is het van belang dat er kritisch wordt gekeken op welke punten het lesmateriaal laag scoort, of dit op belangrijke of minder belangrijke onderwerpen is. Als er bijvoorbeeld geen doelen zijn omschreven maar het lesmateriaal alsnog hoger dan 15 punten scoort is het aan de beoordelaar te bepalen of het lesmateriaal goed genoeg is om verder te bekijken.

Aantal punten	0	1	2	3	Score	Toelichting
Onderwerp						
1. Doelen Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - De doelen zijn omschreven - De doelen hebben betrekking op de concrete activiteiten - De doelen sluiten aan op de kerndoelen - De doelen sluiten aan bij de belevingswereld van de doelgroep 						
2. Doelgroep Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - De doelgroep is beschreven - De doelgroep wordt ook echt bediend 						
3. Leeractiviteiten Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - De leeractiviteiten passen goed bij de doelen - De leeractiviteiten zijn gevarieerd - De leeractiviteiten motiveren de kinderen 						
4. Organisatie Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - De organisatie is beschreven - De organisatie is haalbaar - De leerkracht kan in 10 minuten weten wat er gedaan moet worden 						
5. 21ste -eeuwse vaardigheden & gedrag (activity based learning) Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - De 21ste-eeuwse vaardigheden zijn beschreven - De 21ste-eeuwse vaardigheden komen terug in het materiaal 						
6. Evaluatie Betrek deze punten bij je score: <ul style="list-style-type: none"> - Het lesmateriaal bevat mogelijkheden tot evalueren - De evaluatie bevat voorbeelden van reflectievragen - De evaluatie bevat keuzes van een handelingsperspectief 						

Vormgeving Betrekt deze punten bij je score:							
<ul style="list-style-type: none"> - De vormgeving stoort niet - De vormgeving past bij de doelgroep - Het taalgebruik is van een goed niveau en correct 							
TOTAAL							
oordeel	MINDER DAN 15 PUNTEN: ONVOLDOENDE Het lesmateriaal valt definitief af.	15 OF MEER PUNTEN: VOLDOENDE Ga door met Stap 3, Objectiviteit.					

STAP 3: OBJECTIVITEIT

In Stap 1 is het materiaal globaal geanalyseerd aan de hand van de Kritische Criteria, om een eerste selectie te maken. Vervolgens is het lesmateriaal dat door de eerste selectie is gekomen goed bekeken aan de hand van de Basiscriteria in Stap 2. Voordat je naar de kwaliteit van het materiaal gaat kijken, is het van belang om nogmaals de **objectiviteit** te bekijken. Het kan alsnog blijken dat ergens in het lesmateriaal iets subjectiefs staat genoemd, zoals reclame. In dat geval valt dit lesmateriaal alsnog af. Zo niet, ga door met Stap 4 Kwaliteitscriteria, om de kwaliteit van het lesmateriaal te bekijken.

	Ja	Nee	Toelichting
Objectiviteit Is het lesmateriaal objectief en waardenvrij?			
oordeel	Ga door met Stap 4, Kwaliteitscriteria.	Het lesmateriaal valt definitief af.	

STAP 4: KWALITEITSCRITERIA

De scores van onderstaande Kwaliteitscriteria geven aan in welke mate de verschillende kwaliteiten in het lesmateriaal aanwezig zijn. De punten worden niet opgeteld. De onderwerpen kunnen minimaal 0 punten en maximaal 2 punten krijgen. Niet alle kwaliteitscriteria hoeven in een lesmateriaal aanwezig te zijn om het een goed product te vinden. Wel kan hiermee worden bekeken waar verbeteringen mogelijk zijn. Ook kan het worden gebruikt om een evenwichtig totaal aanbod samen te stellen.

Aantal punten	0	1	2	Score	Toelichting
Onderwerp					
1. Concepten Betrek dit punt bij je score: - Het product levert een bijdrage aan het leren kennen van grote concepten					
2. Inzichten Betrek dit punt bij je score: - Het product leert de leerlingen inzicht te krijgen					
3. Actualiteit Betrek dit punt bij je score: - De informatie van het lesmateriaal is up-to-date					
4. Inspiratie Betrek dit punt bij je score: - Het materiaal bevat inspirerende verhalen					
5. Waarden-ontwikkeling Betrek deze punten bij je score: - Het product daagt de leerlingen uit om iets van het onderwerp te vinden - Het product bevat activiteiten zodat de leerlingen kunnen oefenen in het formuleren van deze waarden					
6. Begripsvorming leerlingen Betrek dit punt bij je score: - Het materiaal bevat werkvormen die gericht zijn op het doorgronden van het probleem					
7. Begripsvorming docenten Betrek deze punten bij je score: - Het materiaal bevat achtergrondinformatie voor docenten - De docent kan met het geboden materiaal adequaat de activiteit uitvoeren					
8. Betrokkenheid Betrek deze punten bij je score: - Het materiaal creëert betrokkenheid - Het materiaal roept geen negatieve emotie zoals schuldgevoel of moedeloosheid op					
9. Handelingsperspectief Betrek dit punt bij je score: - Het materiaal biedt handelingsperspectief					

10. Keuzes maken Betrek deze punten bij je score: - De leerlingen leren keuzes maken - De leerlingen kunnen deze keuzes toelichten					
11. Bereidheid tot actie Betrek deze punten bij je score: - De leerlingen worden uitgedaagd om iets te doen wat binnen hun vermogen ligt - Zelf actie ondernemen neemt een centrale plaats in					
12. Onderzoekend leren Betrek deze punten bij je score: - Het materiaal bevat activiteiten waarbij de leerlingen onderzoekend leren - Het materiaal biedt ruimte aan leerlingen om eigen vragen te stellen en te onderzoeken					

STAP 5: VERSPREIDING

Onderstaande vragen zijn bedoeld om inzicht te krijgen in de beschikbaarheid van het lesmateriaal. Als het lespakket van hoge kwaliteit blijkt te zijn, zou het optimaal zijn als het lesmateriaal overal beschikbaar is. Als het lastig verkrijgbaar is, willen we met de uitgever overleggen of we dit lesmateriaal beschikbaar kunnen maken. Deze vragen zijn bedoeld om inzicht te creëren.

	Ja	Nee	Toelichting
1. Beschikbaarheid Is het product nu al beschikbaar of gemakkelijk beschikbaar te maken voor alle leerkrachten?			
2. Overname mogelijkheid Is het product op andere locaties en door andere partijen te gebruiken/aan te passen?			
3. Contactgegevens Wie kan worden benaderd voor overleg? Indien mogelijk graag bij 'Toelichting' naam organisatie en contactpersoon, e-mail en (mobiele) telefoon aangeven.			